

Skåne läns författningssamling

Länsstyrelsen

12FS 2002:1137

01-10:10

Utkom från trycket
den 28 augusti 2002

Länsstyrelsens i Skåne län föreskrifter om bildande av naturreservatet Esperöd i Simrishamns kommun;

beslutade den 22 april 2002.

Länsstyrelsen föreskriver följande för området vars gränser framgår av till beslutet
hörande karta ¹.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet
att:

1. inplantera fisk eller kräftor i vattenområdena eller utfodra fåglar i eller vid
dessa,
2. bedriva jakt med undantag av skyddsjakt,
3. uppföra byggnad eller annan anläggning,
4. dra fram mark- eller luftledning,
5. plöja, dika, utfylla, tippa, dumpa, markbearbeta eller på annat sätt förstöra
eller skada fast naturföremål, ytbildning eller småvatten,
6. anordna upplag med undantag för tillfälliga sådana i samband med skötsel
av reservatet,
7. anlägga vägar eller stigar,
8. uppföra hägnader utöver erforderliga stängsel för betesdrift,
9. plantera, så eller sätta ut främmande växt- och djurarter i området,

10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller tillföra växtnäringsämnen, kalk eller andra gödsel- eller jordförbättringsmedel,
11. avverka eller plantera träd och buskar utöver vad som anges i fastställd skötselplan,
12. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning med undantag för gränsmarkeringar och reservatskyltar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med reservatet, förpliktas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana anordningar och åtgärder inom reservatet som:

1. utmärkning av och upplysning om reservatet,
2. utförande och underhåll av anordningar för allmänhetens tillgänglighet, anläggning och skötsel av småvatten och betesmark enligt fastställd skötselplan,
3. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om ordningen samt rätten att färdas och vistas i reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar, är det förbjudet att:

1. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag av reservatets gränsutmärkning och informationsskylt om reservatet,
2. gräva eller på annat sätt skada fast naturföremål, ytbildning, hägnader eller andra anordningar,
3. fånga eller samla in insekter eller andra djur eller på annat sätt störa djurlivet,
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
5. på ett störande sätt använda radio, bandspelare, musikinstrument eller motsvarande,

6. föra motordrivet fordon annat än på för ändamålet upplåtna vägar,
7. tälta, ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande eller parkera annat än på för ändamålet upplåtna platser,
8. rida eller köra med häst,
9. göra upp eld,
10. medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur,
11. anordna tävling eller bedriva verksamhet som kan inverka störande på naturmiljön

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för åtgärder i samband med områdets skötsel och tillsyn av betesdjur, tillsyns- och räddningsuppdrag. Bestämmelserna utgör ej hinder för reparations- och underhållsåtgärder på befintliga el- och telekommunikationsanläggningar inom reservatet. Föreskrifterna skall ej utgöra hinder för bekämpning av jättebjörmloka, anläggande och fördjupning av småvatten eller för andra åtgärder som föreskrivs i av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

Länsstyrelsen erinrar om att det enligt 7 kap. 7 § miljöbalken kan meddelas dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

När naturreservatet vinner laga kraft upphävs den del av förordnande av landskapsbildsskydd enligt 19 § naturvårdslagen som motsvarar det nya reservatets yta som beslutades av Länsstyrelsen i Kristianstads län den 6 maj 1974 (Dnr. 11.126-246, 247-71)

Denna författning träder i kraft den 11 september 2002.

Bengt Holgersson

Christer Persson

- 1) Karta utelämnad. Finns på länsstyrelsen under dnr 511-37286-01, 1291-208.

Vår referens
Miljöenheten
Christer Persson
040 - 25 26 94

ENLIGT SÄNDLISTA

Bildande av naturreservatet Esperöd i Simrishamns kommun
(2 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

<i>Namn</i>	Esperöd
<i>Kommun</i>	Simrishamn
<i>Socken</i>	Södra Mellby
<i>Gränser</i>	Området är markerat med svart punktstreckad linje på bifogade karta (bilaga 1)
<i>Fastigheter</i>	Del av Simrishamn Äsperöd 1:76
<i>Läge</i>	ca 2 800m NO Södra Mellby kyrka
<i>Kartblad</i>	Topografisk karta: 2D SO Tomelilla Registerkarta: 2E4a Kivik (024 40)
<i>Mittkoordinater</i>	X 6173247 / Y 1402339
<i>Naturgeografisk region</i>	7, Skånes sediment- och horstområden
<i>Areal</i>	8,5 ha, varav 8,5 ha landområde
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som anges med kraftig svart punktstreckad linje på bifogade karta (bilaga 1), som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252).

När naturreservatet vinner laga kraft upphävs den del av förordnande av landskapsbildsskydd enligt 19§ naturvårdslagen som motsvarar det nya reservatets yta som beslutades av Länsstyrelsen i Kristianstads län den 6 maj 1974 (Dnr. 11.126-246, 247-71)

Syftet med reservatet är att:

bidra till att uppnå regionala och nationella miljömål genom att skapa och långsiktigt bevara ett beteshävdad område med avenbokskog, buskrik mark och småvatten som en god livsmiljö för rödlistade arter, framför allt sandödla, hasselmus, långbensgroda, lövgroda, ekorrsvingel, vittåtel, fältnarv och flockarun.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**:

1. inplantera fisk eller kräftor i vattenområdena eller utfodra fåglar i eller vid dessa,
2. bedriva jakt med undantag av skyddsjakt,
3. uppföra byggnad eller annan anläggning,

4. dra fram mark- eller luftledning,
5. plöja, dika, utfylla, tippa, dumpa, markbearbeta eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, ytbildning eller småvatten,
6. anordna upplag med undantag för tillfälliga sådana i samband med skötsel av reservatet,
7. anlägga vägar eller stigar,
8. uppföra hägnader utöver erforderliga stängsel för betesdrift,
9. plantera, så eller sätta ut främmande växt- och djurarter i området,
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller tillföra växtnäringssämnen, kalk eller andra gödsel- eller jordförbättringsmedel,
11. avverka eller plantera träd och buskar utöver vad som anges i fastställd skötselplan,
12. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning med undantag för gränsmarkeringar och reservatskyltar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med reservatet, förpliktas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana anordningar och åtgärder inom reservatet som:

1. utmärkning av och upplysning om reservatet,
2. utförande och underhåll av anordningar för allmänhetens tillgänglighet, anläggning och skötsel av småvatten och betesmark enligt fastställd skötselplan,

3. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om ordningen samt rätten att färdas och vistas i reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar, är det förbjudet att:

1. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag av reservatets gränsutmärkning och informationsskylt om reservatet,
2. gräva eller på annat sätt skada fast naturföremål, ytbildning, hägnader eller andra anordningar,
3. fånga eller samla in insekter eller andra djur eller på annat sätt störa djurlivet,
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
5. på ett störande sätt använda radio, bandspelare, musikinstrument eller motsvarande,
6. föra motordrivet fordon annat än på för ändamålet upplåtna vägar,
7. tälta, ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande eller parkera annat än på för ändamålet upplåtna platser,
8. rida eller köra med häst,
9. göra upp eld,
10. medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur,
11. anordna tävling eller bedriva verksamhet som kan inverka störande på naturmiljön

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för åtgärder i samband med områdets skötsel och tillsyn av betesdjur, tillsyns- och räddningsuppdrag.

Bestämmelserna utgör ej hinder för reparations- och underhållsåtgärder på befintliga el- och telekommunikationsanläggningar inom reservatet. Föreskrifterna skall ej utgöra hinder för bekämpning av jättebjörnloka, anläggande och fördjupning av småvatten eller för andra åtgärder som föreskrivs i av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

Länsstyrelsen erinrar om att det enligt 7 kap. 7 § miljöbalken kan meddelas dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Beskrivning av området

Geologi

Berggrunden utgörs av sandsten med inslag av sura vulkaniska bergarter i den östra delen. Berggrunden överlagras av morän med inslag av grovmo, sand och grus i den nordvästligaste delen. Jordtäcket är bitvis mycket tunt. Berggrunden har ursprungligen överlagrats av låga strandvallar uppbyggda av genomsläppligt material, främst klappersten, grus och sand. Större delen av området utgörs av ett gammalt grustag i vilket strandsedimenten brutits till 1 - 2 meters djup. Delar av den forna täktbotten kan idag utgöras av tätande moränjordar. Fastigheten ligger på en höjd av ca 15 meter över havet.

Markhistoria

Området är gammal utmark som i äldre tider hörde till Kiviks Esperöd och som omfördes till inägomark, sannolikt någon gång under början av 1800-talet. Laga skifte genomfördes och fastställdes 1875. Enligt 1875 års karta hörde marken till "Utegoskiftet" och betecknades "Kvasavången" och delvis "Nyvång". Reservatets norra och södra del var åker medan övriga delar troligen var slättermark som bitvis var stenig och bevuxen med hassel. I mitten av 1900-talet utnyttjades fastigheten för täktverksamhet och det som återstår idag är en igenväxande täktbotten. Täktverksamheten upphörde under 1950-talet och området efterbehandlades i slutet av 1970-talet. Marken har inte hävdats sedan dess. I reservatet finns två småvatten som sannolikt tjänar som reproduktionslokaler för långbensgroda. Vattnen har bildats i samband täktverksamhet i området. Området hävdas ej och är under igenväxning med ädellöv- och lövskog.

Flora och fauna

Reservatet består till stor del av yngre avenbokskog. I den centrala delen av området löper ett fuktigt stråk i nordväst-syostlig riktning som är bevuxet med björkskog. Öppna stråk förekommer huvudsakligen utmed gamla vägar och stigar i området. I de öppna stråken finns torr hed- och ängsvegetation som är under igenväxning. På de öppna stråken finns betydande inslag av jättebjörnloka. Bland rödlistade arter som noterats i områdets flora finns bland annat ekorrsvingel, vittåtel, fältnarv och flockarun.

Enligt länsstyrelsens meddelande 2001:13 (Landmollusker på Stenshuvud, Ulf Gärdenfors) ägdes den intilliggande gården Esperöd 1804 - 1830 av Carl Fredrik Fallén, professor i naturalhistoria och ekonomi, och var en uppskattad utgångspunkt för många zoologers och botanisters exkursioner. En mängd arter, t.ex snäckor, flugor och steklar m.m. är angivna som nya för vetenskapen via fynd i markerna kring Esperöd. Hasselmus noterades i Esperöd för första gången i landet av Sven Nilsson på 1800-talet. Det finns få artfynd rapporterade specifikt från fastigheten inom naturreservatet men det finns mycket som tyder på att det kan finnas en mängd rödlistade arter inom området och behovet av dokumentation är stort. Av stor vikt är bland annat eftersök av ribbcylindersnäcka.

Vissa rödlistade arter har eftersökts i området sedan lång tid tillbaka. I faunan finns verifierade uppgifter om förekomst av bland annat långbensgroda, lövgroda, hasselmus och sandödlor inom reservatet. Bokskogslöpare påträffas regelbundet på intilliggande fastigheter. I floran förekommer bland annat arter som vittåtel, ekorrsvingel, fältnarv och flockarun. Lövgroda och sandödlor noterades i reservatet i samband med skötselplanearbete sommaren 2001.

Två vatten inom reservatet fungerar periodvis som reproduktionslokal för långbensgroda. Vattnen restaurerades delvis under december 2001 och spelande långbengrodor observerades i det norra vattnet i mars 2002.

Förekommande livsmiljötyper i enlighet med bilaga 1 i Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet).

4030 Torra hedar (alla typer) ca 1 ha

9170 Ek-avenbokskog av måra-typ ca 4 ha

Tillgänglighet

Området är lättillgängligt via angöringsplatsen som är belägen utmed vägen mellan Kivik och Hällevik.

Ärendets beredning

Området är av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6§ miljöbalken och är beläget i en kustzon av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 4 §§ miljöbalken. Området är av riksintresse för turism och rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken och har högt naturvärde i länets natur- och kulturmiljöprogram från 1996. Reservatet är beläget i ett område som berörs av förordnande av landskapsbildsskydd enligt 19§ naturvårdslagen sedan 1974.

Området uppmärksammades i samband med att Vägverket planerade att avyttra markinnehav, i det här fallet en gammal täkt. Täktområdet hade inte utnyttjas sedan 1950-talet och området var under stark igenväxning. Under den senare halvan av 1900-talet har det varit känt att flera rödlistade arter har hemvist i trakten, bland annat hasselmus, långbensgroda, bokskogslöpare och sandödlor. Naturvårdsverket övertog därför fastigheten i november 2000. Syftet är att området ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat.

Svabesholm är föreslaget som naturreservat i länets naturvårdsplan från 1975 och har högsta naturvärde, klass 1, i länets natur- och kulturmiljövårdsprogram från 1996. Området förvärvades under 1995 av Naturvårdsverket. Via fastighetsreglering bildades den nya fastigheten, Svabesholm 1:63. Syftet är att området avsätts som naturreservat.

Förslag till beslut med tillhörande skötselplan har remitterats till kända sakägare samt Naturskyddsföreningen och till ägare av intilliggande fastigheter. Yttrande har lämnats av Naturvårdsverket, Simrishamns kommun, Vägverket, SGU, Telia och Österlens Kraft AB. Samtliga tillstyrker förslaget. Hänsyn har tagits till inkomna yttranden.

Skäl för beslut

Området är av **stor zoologisk betydelse** främst genom att det innehåller en unik groddjursfauna och goda lekbiotoper, födosöksbiotoper och övervintringsplatser för utrotningshotade groddjursarter. Faunan är beroende av småvatten med ständig vattentillgång och en kontinuerligt god vattenkvalitet, öppna marker med blottade partier av sand och grus samt busk- och ädellövträdsrika marker. Området skall skyddas från markavvattning och exploatering. Området är av **stor botanisk betydelse** genom att det innehåller flera rödlistade kärlväxtarter. Ett långsiktigt bevarande av varierade naturtyper kan bidra till att nå såväl regionala som nationella miljömål.

Med ovan redovisade skäl bör det beskrivna området ges ett skydd som naturreservat enligt miljöbalken.

Konsekvensutredning

De berörda fastigheterna är i statlig ägo med syfte att området avsätts som naturreservat. Reservatet är idag ohävdad men kommer efter restaurering att hävdas som betesmark vilket bland annat kan gynna den unika groddjursfaunan i området. Syftet är att områdets naturvärden skall säkerställas genom bildande av naturreservat. Syftet med reservatet ska vara att bevara biotoper för rödlistade växt- och djurarter. Föreskrifterna har utformats så att de skall motverka störningar på områdets natur och att de möjliggör för allmänheten att vistas i området under trivsamma former. Länsstyrelsen gör den bedömningen att bildandet av naturreservatet inte innebär någon betydande inskränkning av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser och strider inte mot gällande översiktsplan.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av Länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

Förvaltning

I enlighet med 2 och 21 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är Länsstyrelsen i Skåne län förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet och skall fortlöpande samråda med markägare, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog landshövding Bengt Holgersson, beslutande, Elisabeth Hellmo, miljöenheten, Åsa Björn, planfunktionen, Jonas Grahn, miljöövervakningsfunktionen, Christina Cinthio, rättsfunktionen och Christer Persson, föredragande.

Bengt Holgersson

Christer Persson

Bilagor

1. Karta med reservatets avgränsning
2. Hur man överklagar

